

18 Internationale regelingen

Nederland is partij bij een aantal internationale verdragen die betrekking hebben op vluchtelingen en asielzoekers. Deze worden hieronder kort aangeduid met een vermelding van het onderwerp en de vindplaats.

18.1 Het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen

Voor een uittreksel uit het Verdrag (Trb. 1954, 88) met bijbehorend Protocol (Trb. 1967, 76) met artikelsgewijze toelichting zie C17.

Opgenomen zijn die bepalingen die met name met het oog op de toepassing van de vreemdelingenwetgeving rechtstreeks van belang zijn.

Ter uitvoering van art. 32 van het Vluchtelingenverdrag waren, voordat de vluchtelingenstatus bestond, de artt. 104 – 106 in het Vb opgenomen.

De vluchtelingen op wie de genoemde artikelen van het Vb van toepassing waren, zijn nadien in de gelegenheid gesteld om een verzoek om toelating als vluchteling in te dienen.

Aangenomen mag worden dat de tot deze categorie behorende personen inmiddels hetzij de Nederlandse nationaliteit hebben verkregen, hetzij toegelaten zijn als vluchteling in de zin van art. 15 Vw. Hierdoor hebben de bepalingen van de artt. 104 – 106 Vb, voor zover het vluchtelingen betreft, waarschijnlijk inhoudelijk hun betekenis verloren.

Mocht niettemin één tot de onderwerpelijke categorie behorende vreemdeling worden aangetroffen die nog niet als vluchteling op grond van art. 15 Vw is toegelaten, dan dient contact te worden opgenomen met de IND, teneinde hem alsnog in het bezit te stellen van een document als bedoeld in bijlage 5b bij het W.

Art. 33 van het Vluchtelingenverdrag betreft het belangrijke verbod op uitzetting of terugleiding van een vluchteling naar een land waar zijn leven of vrijheid bedreigd zou worden: het zogeheten non-refoulement beginsel (zie 3.4).

Ingevolge het tweede lid van dit artikel mag slechts bij hoge uitzondering hiervan worden afgeweken bij een vluchteling ten aanzien van wie er ernstige redenen bestaan hem te beschouwen als een gevaar voor de veiligheid van het land waar hij zich bevindt, of die, bij gewijsde veroordeeld wegens een bijzonder ernstig misdrijf, een gevaar oplevert voor de gemeenschap van dat land.

18.2 Overeenkomst betreffende zeelieden-vluchtelingen (Trb. 1958, 111) met Protocol (Trb. 1973, 122)

De overeenkomst legt een daarbij aangesloten staat, waarmee de zeeman-vluchteling een bepaalde – in de Overeenkomst nader omschreven – band heeft, de verplichting op, hem een reisdocument voor vluchtelingen te verstrekken. Deze overeenkomst is een uitwerking van art. 11 van het Verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen.

Dit artikel bepaalt dat een verdragspartij aan vluchtelingen, die geregeld als zeeman dienst doen aan boord van een schip dat de vlag voert van één bij het Verdrag aangesloten staat, bepaalde rechten zal verlenen.

Zo zal deze staat in welwillende overweging (moeten) nemen de vluchtelingen-zeelieden toe te staan zich op zijn grondgebied te vestigen, aan hen reisdocumenten te ver-

strekken of hen tijdelijk toe te laten op zijn grondgebied, in het bijzonder teneinde vestiging in een ander land te vergemakkelijken.

Indien door of namens een vluchteling een beroep wordt gedaan op de onderwerpelijke overeenkomst dient door de korpschef contact te worden opgenomen met de IND.

18.3 De Europese Overeenkomst inzake de afschaffing van visa voor vluchtelingen (Trb. 1959, 153)

Deze overeenkomst bepaalt onder meer dat houders van geldige reisdocumenten voor vluchtelingen die zijn afgegeven door een bij deze overeenkomst aangesloten staat, op wiens grondgebied zij rechtmatig verblijven, voor een tijdsduur van ten hoogste drie maanden visumvrij op het grondgebied van een andere staat mogen verblijven.

Op verzoek van laatstbedoelde staat wordt door het land van afgifte van het reisdocument wederom toegang verleend, behoudens indien de verzoekende staat betrokkene heeft toegestaan zich op zijn grondgebied te vestigen.

Partij bij deze Overeenkomst zijn, naast Nederland:

België, Denemarken, Finland, Frankrijk, Duitsland, IJsland, Ierland, Italië, Liechtenstein, Luxemburg, Malta, Noorwegen, Portugal, Spanje, Zweden, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

In geval van voorgenomen verwijdering van een vreemdeling als hier bedoeld dient contact te worden opgenomen met de IND.

18.4 Akkoord tussen de Beneluxlanden en Zwitserland inzake het reisverkeer van vluchtelingen (Trb. 1964, 120)

Dit akkoord heeft dezelfde strekking als de onder 18.3 genoemde Europese overeenkomst.

Hier geldt echter de bijzondere bepaling dat de verplichting tot wedertoelating vervalt indien de houder van een reisdocument voor vluchtelingen, afgegeven door een der Partijen, zich rechtmatig op het grondgebied van een andere Verdragsstaat gevestigd heeft en het zwaartepunt van zijn belangen aldaar gelegen is.

18.5 Overeenkomsten betreffende de verlenging van de geldigheidsduur van reisdocumenten en/of terugname van vluchtelingen

Omtrent dit onderwerp zijn door de Beneluxianden onderling en door de Beneluxlanden met derde landen regelingen getroffen en overeenkomsten gesloten waarvan de voornaamste inhoud elders is weergegeven in C18.

Het betreft hier:

1. de Beschikking van de Ministeriële Werkgroep voor het Personenverkeer Benelux van 28 december 1961 inzake het recht op terugkeer van werkende vluchtelingen (Trb. 1978, 171);
2. de Overeenkomst tussen de Beneluxianden en Oostenrijk inzake het verblijf van vluchtelingen (Trb. 1965, 46);

3. het Akkoord tussen de Beneluxlanden en Zwitserland inzake het recht op terugkeer van werkende vluchtelingen (Trb. 1964, 121);
4. voorts is er tussen de Beneluxlanden en de Bondsrepubliek Duitsland een overeenkomst gesloten inzake het overnemen van personen aan de grens (Trb. 1966, 166) die speciale bepalingen omvat inzake de overname van vluchtelingen (zie A6/10.3);
5. zie wat betreft houders van vluchtelingenpaspoorten voorzien van een zogeheten Rijnschippersstempel A6/12.1.

18.6 Europese overeenkomst inzake de overdracht van verantwoordelijkheid met betrekking tot vluchtelingen

Voor een uittreksel uit de overeenkomst (Trb. 1982, 24), zie C16.

Thans zijn de volgende landen partij bij de overeenkomst: Denemarken, Duitsland, Finland, Italië, Nederland, Noorwegen, Portugal, Spanje, het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Zweden en Zwitserland.

Doelstelling van de overeenkomst is om op uniforme wijze de overdracht van verantwoordelijkheid te regelen ten aanzien van vluchtelingen in de zin van het verdrag van Genève betreffende de status van vluchtelingen (zie 18.1) die hun verblijf verplaatsen van het grondgebied van de ene verdragsluitende partij naar dat van de andere.

Genoemde overeenkomst regelt derhalve het verblijf van:

1. in Nederland toegelaten vluchtelingen die zich in een ander land (dat ook partij is bij de overeenkomst) willen vestigen;
2. toegelaten vluchtelingen in andere landen die partij zijn bij de overeenkomst die zich in Nederland willen vestigen.

Uitgangspunt is dat de ene staat de verantwoordelijkheid voor de betrokken vluchteling kan overnemen, indien hij twee jaar feitelijk, onafgebroken en met toestemming van de autoriteiten in de andere staat heeft verbleven. Artikel 2, tweede lid van de overeenkomst geeft aan hoe die twee jaar wordt berekend. Feitelijk verblijf hangende de behandeling van een aanvraag wordt alleen meegeteld als die aanvraag wordt ingewilligd. Verblijf op basis van een **vtv** voor een tijdelijk verblijfsdoel, zoals studie of medische behandeling, telt echter niet mee.

ad 1:

Indien een in Nederland toegelaten vluchteling twee jaar verblijft in een tweede staat kan hij zich beroepen op deze overeenkomst en kan de tweede staat hem de vluchtelingenstatus in dat land verlenen. Nadat de andere staat Nederland van de overname op de hoogte heeft gesteld of heeft meegedeeld dat de vreemdeling zich in de tweede staat kan vestigen, dient het IND-district zijn A-status bij beschikking in te trekken op grond van art 15, derde lid Vw. Het district zendt de beschikking in drievoud naar de Nederlandse ambassade in de betrokken staat:

1. ter **uitreiking** c.q. toezending door de ambassade aan de vreemdeling;
2. ter **toezending** door de ambassade aan de autoriteiten van de betrokken staat;
3. ter terugzending aan het IND-district voorzien van een aantekening omtrent de datum en de wijze van uitreiking.

Zolang er geen overdracht van verantwoordelijkheid heeft plaatsgevonden, blijft Nederland verplicht betrokkene opnieuw toe te laten.

ad 2:

Nederland neemt de verantwoordelijkheid voor een vluchteling over na twee jaar verblijf in de zin van art 2, tweede lid van de overeenkomst. De overname kan ook eerder dan twee jaar plaatsvinden indien Nederland de betrokkene toestaat om hetzij permanent, hetzij voor een langere duur dan de geldigheidsduur van het door de eerste staat afgegeven reisdocument in ons land te verblijven.

Door de verantwoordelijkheid voor een vluchteling over te nemen is Nederland ook verplicht tot afgifte van een Vluchtelingenpaspoort. Dit wordt afgegeven door de Minister van Buitenlandse Zaken.

Na toelating als vluchteling is verder de Nederlandse vreemdelingenwetgeving op de betrokken vreemdeling van toepassing.

Indien een vreemdeling een beroep doet op de overeenkomst dient de korpschef hem in de gelegenheid te stellen een model f in te dienen. De korpschef zendt de aanvraag vervolgens aan het IND-district. Indien aan het gestelde in de overeenkomst wordt voldaan, instrueert het IND-district de korpschef per brief om het verblijfsdocument als bedoeld in bijlage 5b W aan betrokkene uit te reiken.

Tevens stelt het IND-district de ambassade van de eerste staat hier te lande op de hoogte van overname.

18.7   Uitvoeringsovereenkomst bij het Akkoord van Schengen

Overeenkomst ter uitvoering van het tussen de regeringen van de staten van de Benelux Economische Unie, de Bondsrepubliek Duitsland, en de Franse Republiek op 14 juni 1985 te Schengen gesloten Akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen; Schengen, 19 juni 1990; Trb. 1990, 145. Deze Overeenkomst is gesloten teneinde het vrije personenverkeer te realiseren. De grenscontroles worden verplaatst naar de buitengrenzen van het gebied dat door de Overeenkomst wordt bestreken. Teneinde negatieve consequenties op het terrein van de criminaliteitsbestrijding en illegale migratie te voorkomen, zijn er compenserende maatregelen in de Overeenkomst vastgelegd op deze terreinen.

De zogenaamde Asielparagraaf (Titel II, Hoofdstuk 7), die is opgenomen als bijlage C18-4, regelt welk land verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielaanvraag die bij één van de Verdragspartijen is ingediend.

De hoofdregel is, dat de staat die reeds verblijf aan de asielzoeker heeft toegestaan verantwoordelijk is voor de behandeling van het asielverzoek. Als de asielzoeker niet reeds verblijf is toegestaan, is de staat die hem toegang heeft verschaft of waar hij de buitengrens van het Schengengebied heeft overschreden verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek. In het geval dat de asielzoeker al eerder een asielverzoek heeft ingediend, is het land verantwoordelijk waar dat asielverzoek in behandeling is of is geweest.

Het land dat een asielzoeker de vluchtelingenstatus verleent, is voor zover de betrokkenen daarmee instemmen ook verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek van diens echtgenoot of kinderen beneden de achttien jaar. Als de vluchteling zelf jonger dan achttien is, is deze staat ook verantwoordelijk voor de behandeling van het asielverzoek van diens ouders.

18.8   Overeenkomst van Dublin

De Overeenkomst betreffende de vaststelling van de staat die verantwoordelijk is voor de behandeling van een asielverzoek dat bij een van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen wordt ingediend; Dublin, 15 juni 1990 (Trb. 1991, 129).

Deze Overeenkomst regelt dezelfde materie als de zogenaamde Asielparagraaf van de Uitvoeringsovereenkomst bij het Akkoord van Schengen.

Voor de **samenloop** van de Uitvoeringsovereenkomst bij het Akkoord van Schengen en de Overeenkomst van Dublin zal een regeling worden getroffen overeenkomstig de bepalingen **terzake** in de Uitvoeringsovereenkomst.

